

BOJOVÉ POUŽITÍ VRTULNÍKOVÉHO VÝSADKU

Soudobá bojová činnost se vyznačuje velkou rozhodností, dynamičností, manévrovostí k dosahování vysokých temp a značné hloubky při podstatně větších šířkách útočných pásem. To bezprostředně ovlivňuje nutnost překonávat poměrně velké vzdálenosti v nejkratší době, bez ohledu na konfiguraci terénu, stupně rozrušení nebo zamoření.

Za těchto podmínek značně vzrůstá význam bojového použití vrtulníkového výsadku a vyniká jeho přednost, která spočívá ve vysoké **taktické a operační pohyblivosti**.

Vrtulníkový výsadek je schopný **vysadit se v krátkém čase** v prostoru, kde to nepřítel nejméně očekává, dosáhnout předem stanovených objektů, rozmístěných v různé hloubce, aktivně plnit určené úkoly v úzké součinnosti s motostřeleckými nebo tankovými divizemi a tím významně přispívat k dosažení rozhodujícího vítězství.

Zkušenosti ze cvičení dokazují, že dovedné využívání předností vrtulníkového výsadku bezprostředně napomáhá ke splnění bojového úkolu svazku, který bojuje proti silnému a technicky vybavenému nepříteli. Současně také, že volba optimální varianty bojového použití vrtulníkového výsadku plně závisí na reálném docenění **komplexních předpokladů**, které jsou dány:

- bojovými možnostmi vrtulníkového výsadku,
- způsobem stanovení bojového úkolu vrtulníkovému výsadku,
- rozsahem zabezpečení vrtulníkového výsadku prostředky nadřízeného velitele,
- hloubkou vysazení,
- předpokládanou dobou bojové činnosti v týlu nepřítel.

Tyto předpoklady jsem seřadil tak, jak by je měl posuzovat **velitel a štáb svazku** při tvorbě bojového použití vrtulníkového výsadku. Obsahové zaměření těchto předpokladů se navzájem podmiňuje a je na sobě přímo závislé.

V článku chci proto uvést některé nové pohledy, které bezprostředně ovlivňují zejména **obsahové zaměření** komplexních předpokladů a vytvářejí podmínky k volbě optimální varianty bojového použití vrtulníkového výsadku.

Bojové možnosti vrtulníkového výsadku chápu jako jeho schopnost odrazit jakýkoliv útok předpokládané síly nepřítel ve vymezeném **prostoru vysazení a vedení bojové činnosti** (je to prostor v týlu nepřítel, ve kterém vrtulníkový

výsadek plní bojový úkol samostatně až do doby sloučení s vlastními prvosledovými vojsky) s přihlédnutím ke všem možným vlivům situace.

Vrtulníkový výsadek může být na podkladě konkrétní situace v týlu nepřítele **vysazen v různých variantách**, a to v hodnotě menší než prapor (zpravidla zesílená rota), v hodnotě motostřeleckého praporu (podle organizační struktury) nebo v hodnotě zesíleného motostřeleckého praporu (o určité jednotky druhů vojsk a speciálních vojsk). Každá varianta vysazení bezprostředně ovlivňuje nejen bojové možnosti jednotek v týlu nepřítele, ale i celkovou dobu plnění bojového úkolu. Např. vysazení motostřeleckého praporu představuje určitou sílu, která může být diferencována, což je závislé zda prapor je **vysazen s veškerou bojovou technikou** anebo pouze s **ručními a ručními protitankovými zbraněmi a lehkými dopravními prostředky** (umožňující mobilitu po vysazení, ale postrádající odolnost a úkryt proti palbě nepřítele).

Proto rozhodující pro stanovení bojových možností vrtulníkového výsadku v současné době je:

- počet a typ dopravních a bojových vrtulníků, které jsou vyčleněny pro bojovou přepravu vrtulníkového výsadku vzduchem,
- skutečné přepravní možnosti vyčleněných vrtulníků, což je dáno nejen celkovými rozměry nákladní kabiny, bočních dveří, ale zejména rozměrem otvoru zadních vrat pro nakládání bojové techniky,
- rozměrové údaje bojové techniky, důležitého materiálu předurčené pro bojovou přepravu vzduchem, včetně maximální hmotnosti.

Jakým způsobem může **počet a typ** dopravních nebo bojových vrtulníků ovlivnit bojové možnosti vrtulníkového výsadku přibližím na příkladě.

Podle rozpočtu pro vysazení mají motostřelecké jednotky tuto hmotnost:

1. msr — příslušníci jednotky vyzbrojení ručními a ručními protitankovými zbraněmi s 1 pp munice 11 990 kg a s 2 pp 17 126 kg,
2. msr s bojovou technikou podle současné organizace a 1 pp 135 140 kg a s 2 pp 140 276 kg,
3. mspr bez bojové a dopravní techniky (bez OT, rm, P-V3S) s 1 pp 48 518 kg a s 2 pp munice 74 784 kg,
4. mspr s bojovou technikou podle nynější organizace s 1 pp munice 559 713 kg a se 2 pp munice 586 099 kg,
5. mspr s bojovou technikou se 2 pp přidělenými jednotkami druhů vojsk a speciálních vojsk může mít hmotnost 650 až 700 000 kg.

Na základě uvedených hmotností jednotek by bylo třeba:

1. pro msr bez bojové techniky se 2 pp munice 12 vrtulníků Mi-4, nebo 4 vrtulníky Mi-8, nebo 6 vrtulníků Mi 24,
2. pro msr s bojovou technikou a 2 pp munice 8—10 vrtulníků Mi-6,
3. pro mspr bez bojové techniky se 2 pp munice 50 vrtulníků Mi-4, nebo 19 vrtulníků Mi-8, nebo 31 vrtulníků Mi-24,
4. pro mspr s bojovou technikou a 2 pp munice 36—40 vrtulníků Mi-6,
5. pro zesílený mspr 43—46 vrtulníků Mi-6.

Z uvedeného vyplývá, jaká je potřeba vrtulníků používaných modifikací pro bojovou přepravu vrtulníkového výsadku vzduchem o různé síle. A právě skutečná síla vysazených jednotek bezprostředně limituje i bojové možnosti v týlu nepřítele.

Velitel a štáb divize na podkladě předpokládaného charakteru bojového úkolu, jakož i prostoru vysazení a vedení bojové činnosti, rozhodne o maximálním

odlehčení jednotek výsadku o materiál, který nemusí brát do týlu nepřítele, ale soustředit u **zpětného odřadu výsadku** (zpětný odřad výsadku je dočasně organizovaný celek vytvořený obvykle u motostřeleckých jednotek a jednotek různých druhů vojsk a speciálních vojsk určených pro bojovou činnost v týlu nepřítele. V tomto odřadu se od jednotek soustřeďuje veškerý materiál a bojová technika, které vzhledem k rozměrům a hmotnosti nemohou přidělené vrtulníky přepravit vzduchem).

Na úkor tohoto odlehčení se zpravidla zesilují jednotky vrtulníkového výsadku o další protitankové zbraně, protiletadlové raketové komplety a další protiletadlové prostředky, část dělostřelectva a další zbraně, které najdou největší uplatnění při bojové činnosti v týlu nepřítele.

Podle názoru zahraničních vojenských teoretiků se předpokládá, že k vrtulníkovému výsadku se budou začleňovat i **skupiny odstřelovačů, průzkumné a minometné jednotky, popř. i raketové jednotky.**

Přepravení možnosti vrtulníků používaných v ČSLA, jakož i rozměrové údaje bojové techniky a materiálu, jsou uvedeny v VM 7/1980. Přitom, vycházíme-li z přepravení možnosti např. vrtulníku Mi-4, Mi-8 anebo Mi-6, dochází k diametrální rozdílnosti. Proto zde vyvstává požadavek, aby **velitel a štáb**, který organizuje přípravu bojového použití vrtulníkového výsadku, dokonale znal **přepravení možnosti** používaných typů vrtulníků včetně potřebných **rozměrových údajů** hlavní bojové techniky a nejdůležitějšího materiálu.

V soudobém boji největší uplatnění nachází zejména nová modifikace vrtulníku Mi-24, která umožňuje nejen bojovou přepravu jednotek vzduchem, ale i jejich maximální ochranu a podporu při vysazení a vedení bojové činnosti. Přitom tento bojový vrtulník má víceúčelové využití. Právě vrtulníky Mi-24 vytvářejí počátek další generace přepraveních prostředků, které budou postupně doplňovány o nové výkonnější typy a které právem získají přívlastek „létajících tanků“.

Z hlediska historického pohledu na celkový rozvoj vrtulníků můžeme současný vrtulník Mi-24 obrazně přirovnat k vrtulníku Mi-4, který v roce 1954 byl jedním z úspěšné řady dalších vrtulníků, jako je Mi-6, Mi-8, Mi-10 anebo Mi-12. Obdobný vývoj můžeme předpokládat i při postupném zavádění dalších bojových vrtulníků s víceúčelovým použitím. K této zákonitosti směřuje celková modernizace armád a perspektivy dalšího využívání výsadků různého druhu.

Bojový úkol vrtulníkového výsadku — je velmi stručné a výstižné formulování cíle, kterého má dosáhnout v týlu nepřítele. Specifika bojové činnosti v týlu nepřítele, jakož i to, že vrtulníkový výsadek je zpravidla vysazován v hodnotě zesíleného motostřeleckého praporu se značným počtem přidělených a posilových prostředků, vytváří nutnost stanovit bojový úkol na **celou dobu bojové činnosti v týlu nepřítele.**

Samostatná bojová činnost vrtulníkového výsadku, která je zpravidla vedena na hlavním směru útoku divize, jakož i soudobé požadavky na ujednocení dělení bojového úkolu, opravňují členit bojový úkol vrtulníkového výsadku zpravidla na několik **postupně plněných úkolů.** Vševojsk-1-2 článek 90 stanoví, že **praporu** se za útoku udává **blížeší úkol a směr dalšího útoku.** Ovšem vrtulníkový výsadek při boji v týlu nepřítele zpravidla nebude pouze útočit a v žádném případě nepovede boj v úzké součinnosti se sousedními jednotkami.

Proto pro stanovení bojového úkolu můžeme vycházet z ustanovení dalšího článku 157 téhož předpisu, kde je uvedeno, že **padákovému výsadekovému praporu** se určuje **blížeší úkol a ráz další činnosti** nebo **prostor shromáždění**

(shromaždiště). Zkušenosti dokazují, že ani takové dělení bojového úkolu plně neodpovídá potřebám vrtulníkového výsadku.

Zesílený motostřelecký prapor bude zpravidla plnit bojový úkol v několika fázích, a to bezprostředně **po vysazení, při zachvácení a ničení objektu nebo jeho udržení do příchodu vlastních pozemních vojsk**. Vždy v průběhu bojové činnosti musí být připraven k zaujetí **místa soustředění výsadku** (je přesně vymezené místo v terénu, kam se soustřeďují jednotky vrtulníkového výsadku, jestliže se připravuje přechod na použití vlastních jaderných zbraní v blízkosti nebo přímo v prostoru vysazení a vedení bojové činnosti) nebo na závěr bojové činnosti zaujmout **prostor soustředění výsadku** (je stanovený prostor, ve kterém se soustřeďují jednotky výsadku po splnění bojového úkolu v týlu nepřítele a po skončení).

Zesílený motostřelecký prapor plní **samostatný úkol** v týlu nepřítele na **hlavním směru** útoku divize, je podporován prostředky **velitele divize a i armády**, prakticky je zabezpečen a dotován jako pluk na hlavním směru. Pak dělení bojového úkolu by mělo být téměř stejné jako u prvosledového pluku, ale s podstatným rozlišením v obsahovém zaměření.

S přihlédnutím na uvedené podmínky a předpokládaný charakter bojových úkolů se vrtulníkovému výsadku při vysazení do týlu nepřítele udává **blížeší úkol, následující úkol a ráz další činnosti**.

Blížeší úkolem je obvykle zničení nepřítele v prostoru vysazení (bezprostředně po vysazení na jednotlivých přistávacích plochách) s rychlým zaujetím předbojové (bojové) sestavy na stanoveném směru (směrech).

Obsahem blížešího úkolu může být zničení jednotek ochrany určitého objektu a jeho ovládnutí. To plně závisí, jakým způsobem probíhá vysazení: zda přímo na objekt (cíl), bezprostředně v blízkosti objektu nebo ve větší vzdálenosti od objektu (cíle).

Následujícím úkolem je manévr s přechodem k rozhodné zteči, zneškodnění nepřítele a ovládnutí určeného objektu (prostoru, čáry) a jeho udržení do příchodu vlastních pozemních vojsk.

Ráz další činnosti je zpravidla plnění bojového úkolu v součinnosti s předsunutým (odcházejícím, speciálním) odřadem, nebo zachvácení a zničení dalšího objektu, popř. částmi sil zničení nově zjištěných prostředků jaderného napadení, objevené důležité cíle nebo zaujetí prostoru soustředění výsadku.

Bojový úkol se vrtulníkovému výsadku před vysazením stanoví na mapě, leteckém snímku nebo na maketě terénu, popř. na plastickém stole.

Při využívání **leteckého snímku** bereme v úvahu dobu, která uběhne od fotoografování do získání hotových fotografií. Z tohoto hlediska je na leteckém snímku zobrazeno všechno tak, jak je k určité době v terénu na plánované přistávací ploše nebo předurčených objektů nepřítele. Při přípravě bojového použití vrtulníkového výsadku se nejčastěji používá **volné sestavy leteckých snímků** (je skupina snímků, přiložených jeden přes druhý svými překryty), která poměrně rychle vyhotoví obraz terénu v různých formách s důrazem na přistávací plochy a objekty nepřítele.

Rozsah zabezpečení vrtulníkového výsadku prostředky nadřízeného velitele se dělí na dvě části.

První část tvoří jednotky druhů vojsk a speciálních vojsk, které jsou vyčlenovány k zesílení motostřeleckého praporu pro bojovou činnost v týlu nepřítele.

Stále více se prosazuje, aby vrtulníkový výsadek byl zesílen o další **ruční**

protitankové zbraně (RPG-7, RPG-75, 1GS-75, PTRG), **ženijní munici** k minování (PT-miny), **protitankové komplety** (S-2M), **protiletadlové kanóny** (30 mm) a zejména **dělostřeleckou techniku** (BzK 82, PTRS, minometné baterie, raketometry a kanóny).

Např. zesílení vrtulníkového výsadku o dělostřelecké hlavně ovlivňuje skutečnost, že soudobé bojové možnosti prostředků raketového vojska a dělostřelectva jsou ovlivněny maximálním dostřelem, vzdáleností palebného postavení od předního okraje a možností působit do určité hloubky nepřátelské obrany.

Za předpokladu, že palebná postavení dělostřelectva se přisunou blíže k bojovým sestávám prvosledových pluků na vzdálenost pouhých 2 km od předního okraje, tak kanón 122 mm může podporovat vrtulníkový výsadek do hloubky 18 km, kanón 100 mm do 19 km a kanón 130 mm do 23–25 km.

Přitom předpokládáme, že hloubka vysazení vrtulníkového výsadku bude minimálně 20 km. Pak bojové možnosti dělostřeleckých hlavních nezabezpečují umlčování cílů nepříteli na vzdálenějších přístupech k prostoru vysazení a vedení bojové činnosti. Tím dochází k tomu, že vrtulníkový výsadek by vedl **větší část bojové činnosti bez podpory dělostřelectva divize**, a to zejména v době bezprostředně po vysazení, při ničení nepříteli na přistávacích plochách a při manévru k obsazení objektu nepříteli.

Část dělostřelectva může být **dočasně nebo i trvale přidělena předsunutému odřadu divize**, který útočí na směr prostoru vysazení a vedení bojové činnosti vrtulníkového výsadku. Ovšem ve většině případů, vzhledem k hloubce vysazení a předpokládanému tempu útoku, můžeme počítat s tím, že dělostřelectvo může podporovat vrtulníkový výsadek zpravidla až v jeho **závěrečné fázi** bojové činnosti, a to při **organizaci obrany** objektu (čáry, prostoru) než dojde ke sloučení s vlastními jednotkami od prvosledového pluku.

Do **druhé části** zabezpečení vrtulníkového výsadku jsou zahrnuty prostředky, kterými disponuje velitel vševojskové armády. K zabezpečení činnosti ve výchozím prostoru pro vysazení, během bojové přepravy vzduchem, při vysazení a vedení bojové činnosti v týlu nepříteli, se vyčleňuje stíhací, stíhací bombardovací, průzkumné a vojskové letectvo.

Stíhací letectvo (v hodnotě 1 až 2 plukovních vzletů) bude zpravidla plnit bojové úkoly ve prospěch vrtulníkového výsadku **hlídkovým doprovodem** během bojové přepravy vzduchem na trati bojového letu vrtulníků, **přepadem** vzdušných cílů ze střehu ve vzduchu a případně **vyčištěním** vzdušného prostoru v prostoru vysazení a vedení bojové činnosti.

Stíhací bombardovací letectvo (v hodnotě 1 i více plukovních vzletů) se bude v úzké součinnosti s raketovým vojskem a dělostřelectvem podílet na ničení nepříteli v **pásmu průletu**. V některých případech bude samostatně nebo v součinnosti s **bojovými vrtulníky** ničit důležité cíle (objekty nepříteli), které ohrožují **vzdušný koridor**.

Po vysazení vrtulníkového výsadku plní stíhací bombardovací letectvo nezbytné úkoly na **výzvu** (ze střehu na letišti — z pohotovosti číslo 1) a podle potřeby může letecký návodčí, který je vysazen s výsadkem, upřesnit úkol **za letu** a určit nový, důležitější cíl (objekt) nepříteli.

Průzkumné letectvo může ve prospěch vrtulníkového výsadku získávat zprávy o prostoru vysazení a vedení bojové činnosti s důrazem na plánované přistávací plochy. Dále zjistit rozmístění prostředků PVO, záloh, dělostřelectva a tankových jednotek, které mohou zasáhnout proti vrtulníkovému výsadku zejména při vysazení a v průběhu vedení bojové činnosti v týlu nepříteli. Ob-

dobně zjistit výhodné prostory k organizování obrany a pokládání protitankových minových polí, zřizování zátarasů včetně směrů přiletu vrtulníků s ženijní municí. U důležitých objektů, kterých se má vrtulníkový výsadek zmocnit nebo je zničit, se zhotovují **šikmé**, popř. **panoramatické** letecké snímky.

Vojskové letectvo ke svému určení, složení a výzbroji se mimo zabezpečení bojové přepravy vzduchem vrtulníkového výsadku dopravními vrtulníky bude také podílet na zabezpečení jeho činnosti po vysazení do týlu nepřítele.

U **dopravních vrtulníků** je ve speciální gondole umístěno pohyblivé střelecké stanoviště s kulometem ráže 12,7 mm k vedení palby proti pozemním a pomalým vzdušným cílům. Současně jsou vybaveny systémem, který umožňuje použití řízených i neřízených raket a leteckých pum různého určení o hmotnosti 250 kg.

Při kladení **minových zátarasů** mohou 3 vrtulníky Mi-4 (Mi-8) za 2 až 3 (3 až 4) minuty položit třemi řadami minové pole při vzdálenosti min od sebe 5 až 6 metrů, šířce 60 a 80 metrů a délce 600 až 800 (1150—1300) metrů. Při vytváření **dýmových clon** může 1 vrtulník Mi-4 (Mi-8) během necelé minuty letu vytvořit dýmovou clonu o výšce 70 (100) m a délce 950 (1650) m.

Bojové vrtulníky mimo přepravy příslušníků jednotek vrtulníkového výsadku se podílejí na umlčování PVO nepřítele a jsou rozmístěny na křídlech bojové sestavy dopravních vrtulníků. Při přiletu k prostoru vysazení a vedení bojové činnosti uskutečňují pozorování nepřítele a palebnou podporu vrtulníkového výsadku mířeným odpalem raket nebo palbou z kulometů.

Stále větší pozornost se věnuje využití bojových vrtulníků v rámci vrtulníkového výsadku. Předpokládá se, že **roj až letka** bojových vrtulníků bude tvořit součást **protitankové zálohy** velitele vrtulníkového výsadku. V takovém případě budou vrtulníky plnit různé úkoly činnosti na výzvu, z léček, popř. samostatným vyhledáváním a ničením důležitých cílů nepřítele. Bojové vrtulníky můžeme v týlu nepřítele, vzhledem k možnosti vertikálního vzletu a přistání vrtulníků, rozmístit po dvojitých nebo v roji na ploše omezených rozměrů bez zvláštní povrchové úpravy. Zvýšenou pozornost věnujeme maskování, využití přirozených i umělých krytů, maskovacích nátěrů a dalších prostředků, přísnému dodržování režimu létání, rušení radioelektronických prostředků nepřítele a skrytému přemístění vrtulníků do nových prostorů v přízemní výšce.

Určitou zvláštností je, že bojové vrtulníky rozmístěné v prostoru protitankové zálohy mohou přecházet k plnění bojového úkolu činností na výzvu během několika desítek sekund, neboť budou ve střehu v minimální vzdálenosti od předpokládaných cílů nepřítele. Na podkladě zpráv průzkumu a dalších zdrojů informací budou osádky vrtulníků často působit proti různým cílům nepřítele i samostatně. Taková činnost vyžaduje mimořádnou iniciativu při vedení překvapivých ztečí cílů nepřítele, jejich zničení s vedením klamného manévru do jiného prostoru. Mnohdy se mohou podílet na vytváření překážek, ohnisek požárů, chemických zátarasů na osách přesunujících se záloh nepřítele, popř. plněním jiných úkolů, které budou spojeny s udržením stanoveného prostoru (čáry, objektu) do doby sloučení s vlastními jednotkami.

Hloubka vysazení závisí na **bojových možnostech** vrtulníkového výsadku, **rozsahu** zabezpečení prostředky nadřízeného velitele a **průměrného tempa útoku** prvosledových pluků. Různé důležité objekty (cíle, prostory, čáry) pro bojové použití vrtulníkového výsadku se zpravidla upřesňují na hlavním směru útoku divize a jejich hloubka by měla zabezpečovat včasný příchod pozemních vojsk. S přihlédnutím k tomu, že vrtulníkový výsadek je schopen samostatně vést

bojovou činnost v týlu nepřítel proti převaze pozemních jednotek nepřítel, jeho letectvu a zejména bitevním vrtulníkům, dělostřelectvu apod., pouze **několik hodin**, pak i hloubka vysazení by měla být **minimální**. Pokud bojové možnosti i za předpokladu maximálního zesílení druhů vojsk, speciálních vojsk a dalšími prostředky nadřízeného velitele, nepřevyšují anebo nezabezpečují **jednodenní bojovou činnost v týlu nepřítel**, pak by ani hloubka vysazení neměla být větší než **hloubka jednodenního bojového úkolu divize**. Přitom při stanovení bojového úkolu divize může být v celkovém počtu kilometrů podstatný rozdíl (40, 60, popř. 80 km), což bude záviset na konkrétní situaci a za jakých podmínek se povede bojová činnost.

Proto je výhodnější určovat hloubku vysazení podle předpokládaného **tempa útoku** prvosledových pluků. Je zřejmé, že v pásmu útoku divize bude vždy dostatek důležitých objektů pro vysazení a bojové použití vrtulníkového výsadku.

Při útoku může být dosaženo průměrného tempa útoku $4-5 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, při **pronásledování** $8-12 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, po **zasazení PO** $15-18 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Pokud vrtulníkový výsadek bude schopen plnit samostatně bojový úkol v týlu nepřítel po dobu 5 hodin, pak by hloubka vysazení měla v prvním případě dosahovat 20 až 25 km, v dalším 40–60 km a v posledním 75–90 km.

Předpokládaná doba bojové činnosti v týlu nepřítel bude vždy záviset na skutečné síle vysazených jednotek, způsobu zesílení jednotkami druhů vojsk a speciálních vojsk, rozsahu podpory prostředky nadřízeného velitele, hloubce vysazení, konfiguraci terénu v prostoru vysazení a vedení bojové činnosti, na průměrném tempu útoku prvosledových pluků a zejména na charakteru protipatření ze strany nepřítel, který se bude snažit za použití všech prostředků ovládnout zpět ztracený prostor (objekt, čáru).

Konfigurace terénu, denní, noční a roční doba je velmi důležitý faktor v bojovém použití vrtulníkového výsadku. Celkem jiné požadavky budou kladeny při organizaci obrany důležitých objektů nebo přehrazení směru postupu záloh nepřítel v tankodostupném, rovinatém terénu, který navíc umožňuje manévr silami a prostředky.

Vrtulníkový výsadek v hodnotě **zesílené motostřelecké roty** může vést aktivní bojovou činnost do 1 hodiny, v horském a zalesněném terénu 2–4 hodiny. Vrtulníkový výsadek v hodnotě **praporu bez OT, BVP** a další bojové a dopravní techniky může vést samostatnou bojovou činnost 1–2 hodiny a v horském zalesněném terénu 3–5 hodin.

Vrtulníkový výsadek v hodnotě **zesíleného motostřeleckého praporu** zpravidla povede bojovou činnost po dobu 4–5 hodin a v horském, zalesněném terénu až 12 i více hodin.

Za předpokladu, že vrtulníkový výsadek bude zesílen o další protiletadlové prostředky, dělostřelecké jednotky, jakož i bojové vrtulníky, může vést samostatnou aktivní bojovou činnost po dobu 6–12 hodin. Při vysazení v horském a zalesněném prostoru se doba zvyšuje až na 24 hodin.

V našich podmínkách a s přihlédnutím na předpokládaný zájmový prostor můžeme počítat s **údaji pro horský a zalesněný terén**, kde ovšem průměrné tempo útoku může být podstatně nižší. Tím se i sníží předpokládaná hloubka vysazení.

V závěru chci **zdůraznit**, že docenění uvedených skutečností vytváří nejen reálné podmínky pro stanovení optimální varianty bojového použití vrtulníkového výsadku, ale i pro plnění různých bojových úkolů v týlu nepřítel.